

STADGAR SAMT STIFTELSEURKUND FÖR STIFTELSEN KULTURARV UTAN GRÄNSER

Fastställda den 19 april 1995

Undertecknade beslutar härmed att bilda en stiftelse benämnd
KULTURARV UTAN GRÄNSER

Bakgrund

De senaste 10 årens händelser, särskilt i Ex-Jugoslavien, Kambodja, Mellanöstern och Afrika har visat hur bräckligt skyddet för kulturarvet är när konflikter utvecklas till krig. Genom att många konflikter idag har starka etniska inslag är kulturarvet också särskilt utsatt. Förstöringen av historiska vittnesbörd, kulturminnen och kulturföremål utnyttjas i en medveten strategi som syftar till att ta ifrån människor deras värdighet och bryta samhörigheten med hembygden.

Under de senaste åren har stora ansträngningar gjorts bl.a. från UNESCO:s och Europarådets sida för att uppmärksamma behovet av skydd för kulturarvet vid konflikter av olika slag och bistå med konkreta hjälpinsatser för att övervaka, dokumentera och skydda kulturminnen och samlingar samt medverka till att det som förts bort eller skadats kan återställas, repareras eller återuppbyggas. Grunden för världssamfundets arbete är övertygelsen om att världens kulturarv tillhör alla människor och att ett bevarat kulturarv är en del av de mänskliga rättigheterna.

För att de internationella organens ansträngningar skall kunna ge verklig effekt krävs engagemang och medverkan på nationell nivå från stater, sammanslutningar och enskilda människor. Det behövs också ekonomiska resurser och experthjälp för att kunna ge stöd och hjälp.

Sverige har undertecknat såväl 1954 års Haag-konvention om skydd för kulturegendom i händelse av väpnad konflikt som 1972 års konvention om skydd för världens kultur- och naturarv och har därmed åtagit sig att medverka i ett internationellt arbete till skydd för kulturarvet. Sverige bidrar också framförallt genom Styrelsen för internationell utveckling (SIDA) till vård och bevarande av kulturegendom i länder som drabbats av konflikter.

De statliga insatserna behöver emellertid kompletteras med ett ideellt arbete både för att skapa ett ökat engagemang i Sverige för skyddet av världens kulturarv och för att ge möjlighet att i akuta situationer snabbt kunna ge hjälp både i form av ekonomiskt stöd och genom expertmedverkan. En viktig uppgift i ett sådant sammanhang är att genom en aktiv kontaktverksamhet skapa ekonomiska resurser för bistånd till konfliktdrabbade områden.

Eftersom det saknas ett organ i Sverige som kan ta ansvar för en ekonomisk verksamhet av detta slag har undertecknade beslutat att tillsammans bilda stiftelsen KULTURARV UTAN GRÄNSER.

Ändamål och kapital mm

Stiftelsen skall ha som ändamål att främja bevarande av kulturegendom i konfliktdrabbade områden, vid katastrofer av annat slag eller i akuta hotsituationer samt forskning i anslutning härtill. Mot bakgrund av detta ändamål skall stiftelsens primära uppgift vara att skapa ekonomiska resurser för att kunna dels bygga upp en informations- och kontaktverksamhet med organisationer och institutioner i

områden som drabbats av konflikter m.m. eller där hot om konflikter föreligger, dels i samarbete med expertorgan i Sverige och internationellt ge ekonomiskt stöd och förmedla experthjälp till bevarandeinsatser i form av utbildning, dokumentation, skyddsåtgärder och återställande, reparation eller återuppbyggnad av kulturminnen och museisamlingar samt till forskning kring kulturarvets bevarande i konfliktsituationer och vid naturkatastrofer eller motsvarande. Stiftelsen skall även på annat sätt kunna verka för bevarande av kulturegendom som är i omedelbart behov av åtgärder.

Stiftarna tillskjuter vardera 1000 kronor som grundkapital vid stiftelsens bildande. Grundkapitalet skall såsom självständig förmögenhet fortvarande tjäna det ändamål som anges i denna urkund.

Stiftelsen skall vara undantagen från tillsyn enligt lagen (1929:116) om tillsyn över stiftelser.

Om stiftelsen upplöses skall dess eventuella återstående tillgångar tillfalla den internationella fond som The International Council on Monuments and Sites (ICOMOS) tagit initiativ till för motsvarande ändamål eller om denna fond inte kommit att förverkligas eller upplösts överlämnas till Riksantikvarieämbetet för insatser i enlighet med stiftelsens ändamål.

I övrigt skall för stiftelsen gälla de stadgar som upprättats av stiftarna och fastställt den 19 april 1995.

Stockholm den 19 april 1995

Christina Magnuson, Ordförande, Svenska Röda Korset

Margareta Alin, Ordförande, Svenska Unescorådet

Ingamaj Beck, Konstkritiker

Margareta Biörnstad, Ordförande, Svenska ICOMOS-kommittén

Jan-Krister Boman, Arkitekt, SAR

Carin Fischer, Generalsekreterare, Stockholm - Europas Kulturhuvudstad 1998

Elisabeth Fleetwood, Riksdagsledamot

Birgit Friggebo, Riksdagsledamot

Bengt Göransson, Styrelseordförande, Försäkringsbolaget Ansvar och Nordiska nykterhetsrådet

Bengt OH Johansson, Styrelseledamot, ICOMOS

Inge Jonsson, Preses, Vitterhetsakademien

Björn Kaaling, Ordförande, Svenska Museiföreningen

Carl-Johan Kleberg, Avdelningschef, Kulturrådet

Henry Montgomery, Preses, Konstakademien

Arne Ruth, Chefredaktör, Dagens Nyheter

Elisabeth Sedig, Generalsekreterare, SAR

Stig Strömholm, Professor, Ordförande, Svenska Nationalkommittén för kulturellt samarbete i Europa

Henrik Svennungsson, Biskop, Stockholms stift av Svenska kyrkan

Beate Sydhoff, Ordförande, Svenska ICOM-kommittén

Jens Wahlstedt, Generalsekreterare, WWF

Erik Wegraeus, Riksantikvarie

Jan-Erik Wikström, Landshövding

STADGAR FÖR STIFTELSEN KULTURARV UTAN GRÄNSER

1§

Stiftelsens namn är Stiftelsen Kulturarv utan gränser, i fransk översättning La Fondation Patrimoine sans frontières och i engelsk översättning The Foundation for Cultural Heritage without Borders.

2§

Stiftelsen består av tillgångar som tillförts stiftelsen av stiftarna samt av medel som tillförs av annan.

3§

Stiftelsen skall ha som ändamål att främja bevarande av kulturegendom i konfliktdrabbade områden, vid katastrofer av annat slag eller i akuta hotsituationer samt forskning i anslutning härtill. Mot bakgrund av detta ändamål skall stiftelsens primära uppgift vara att skapa ekonomiska resurser för att dels kunna bygga upp informations- och kontaktverksamhet med organisationer och institutioner i områden som drabbats av konflikter mm eller där hor om konflikter föreligger, dels i samarbete med expertorgan i Sverige och internationellt ge ekonomiskt stöd och förmedla experthjälp till bevarandeinsatser i form av utbildning, dokumentation, skyddsåtgärder och återställande, reparation eller återuppbyggnad av kulturminnen och museisamlingar samt till forskning kring kulturarvets bevarande i kris- och konfliktsituationer och naturkatastrofer eller motsvarande. Stiftelsen skall även på annat sätt kunna verka för bevarande av kulturegendom som är i omedelbart behov av åtgärder. Stiftelsen får ta emot gåvor och bidrag som främjar dess ändamål.

4§

Stiftelsens kapital får disponeras för insatser som avses i ändamålsparagrafen samt under första året för uppbyggnad av stiftelsens verksamhet.

Gåvor och bidrag som stiftelsen erhåller efter bildandet får användas för insatser enligt ändamålsparagrafen samt för administration i anslutning härtill, om inte annat föreskrivs av givaren.

5§

Stiftelsen förvaltas och företräds av en styrelse som består av nio ledamöter. Två ledamöter vardera utses av de svenska nationalkommittéerna av ICOMOS (International Council on Monuments and Sites) och ICOM (International Council of Museums) samt en ledamot vardera av Riksantikvarieämbetet och Svenska arkitekters riksförbund.

Dessa utser ytterligare tre ledamöter valda med hänsyn till styrelsens behov av bred kulturhistorisk och förvaltningsmässig kompetens. Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande.

Styrelseledamöter utses för en tid av tre år.

6§

Stiftelsen har sitt säte i Stockholm.

7§

Styrelsen skall främja stiftelsens ändamål. Styrelsen avgör viktigare ärenden rörande stiftelsens verksamhet, organisation och ekonomiska förvaltning.

8§

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden, när denne finner det lämpligt, eller när minst fem ledamöter begär det, dock minst en gång per halvår.

Styrelsen är beslutsför då minst fem ledamöter är närvarande, bland dem ordföranden eller vice ordföranden. Varje ledamot har en röst. Som styrelsens beslut gäller den mening som de flesta ledamöter enar sig om. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst utom vid val då lotten avgör.

9§

Styrelsen får överlåta åt ledamot eller beredningsgrupp eller annan att fatta beslut å styrelsens vägnar i närmare angivna frågor.

10§

Stiftelsens firma tecknas förutom av styrelsen av den eller dem som styrelsen utsett härtill.

11§

Styrelsen kan då så erfordras för behandling av ett ärende bereda en person utanför styrelsen tillfälle att delta i styrelsens överläggningar.

12§

Vid stiftelsens sammanträden skall föras protokoll. Av dessa skall framgå vilka som varit närvarande, styrelsens beslut och vilka skiljaktiga meningar som uttalats. Även den som har rätt att närvara vid styrelsens sammanträden, men inte att delta i beslut, har rätt att få avvikande mening antecknad i protokollet. Protokollet justeras av ordföranden och ytterligare en ledamot av styrelsen. Protokollen skall föras i nummerföljd och förvaras på betryggande sätt.

13§

Stiftelsens räkenskapsår skall avse tiden den 1 januari-31 december. Bokslut för stiftelsens verksamhet skall för varje räkenskapsår upprättas och överlämnas till stiftelsens revisorer inom tre månader från räkenskapsårets utgång.

14§

Stiftelsens räkenskaper och styrelsens förvaltning granskas av två revisorer, av vilka den ena utses av Riksantikvarieämbetet och den andra av Svenska arkitekters riksförbund. Minst en av revisorerna skall vara auktoriserad.

15§

Revisorerna skall för varje räkenskapsår avge berättelse om resultatet av deras granskning med uttalande om huruvida anmärkning mot räkenskapernas förande eller förvaltningen i övrigt föreligger eller ej. Framställs anmärkning skall anledningen till denna anges i berättelsen.

16§

Verksamhetsberättelse, bokslut och revisionsberättelse skall inom sex månader, efter räkenskapsårets utgång överlämnas till var och en av de organisationer och institutioner som utser styrelseledamöter.

17§

Av stiftelseurkunden framgår att stiftelsen skall vara undantagen från tillsyn enligt lagen (1929:116) om tillsyn över stiftelser.

18§

Styrelsen meddelar de ytterligare bestämmelser som bedöms vara behövliga i stiftelsens verksamhet.

19§

Ändring i 3 § får inte göras så att stiftelsens däri angivna ändamål i väsentligt hänseende frångås.

För upplösning av stiftelsen krävs beslut av såväl styrelsen som av de organisationer och den myndighet som utser styrelseledamöter.

Ändring av dessa stadgar får i övrigt ske genom enhälligt styrelsebeslut.

20§

Om stiftelsen upplöses skall dess tillgångar tillfalla den internationella fond som ICOMOS (International Council on Monuments and Sites) tagit initiativ till för motsvarande ändamål eller om denna fond inte kommit att förverkligas eller upplösts överlämnas till Riksantikvarieämbetet för insatser i enlighet med stiftelsens ändamål.
